

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur

DATUM	11 juni 2013	REFERENTIE	M.E. Cloo / B.L Lampe
ONS NUMMER	80E4C0FF	DOORKIESNUMMER	2428
NUMMER PS	2013WMC34	E-MAILADRES	mirjam.cloo@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Notitie "Een nieuwe aanpak in bibliotheekbeleid"		

Onderwerp Statenbrief: Een nieuwe aanpak in bibliotheekbeleid

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding

Er breekt een nieuwe fase aan, waarin bibliotheken alle zeilen moeten bijzetten om overeind te blijven in een snel veranderende digitale wereld. Daarnaast hebben we geconstateerd dat in de provincie Utrecht de verschillen tussen de bibliotheken groter worden en de taken die collectief geregeld kunnen worden, geregeld zijn. Tevens is een prikkel nodig om ondernemerschap en innovatie te kunnen bevorderen. Met de huidige aanpak vanuit de provincie kunnen we hier niet goed op inspelen.

Voorgeschiedenis

In 2012 heeft de provincie Utrecht besloten niet meer in te zetten op een fusie tussen de Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken (SUB) en het Bibliotheek Service Centrum (BiSC). De reden hiervoor was onvoldoende draagvlak bij gemeenten. Daarbij hebben we geconstateerd dat de huidige aanpak van ons bibliotheekbeleid niet meer adequaat is. Daarom is een nieuwe aanpak ontwikkeld. Een conceptnotitie is u in april toegezonden. Op 18 april is de conceptnotitie besproken met bibliotheken en gemeenten, in aanwezigheid van enkele statenleden. Na deze bijeenkomst hebben 12 bibliotheken en gemeenten gereageerd op de notitie. Deze reacties zijn in deze definitieve notitie verwerkt.

Essentie / samenvatting:

Voor u ligt de definitieve notitie "Een nieuwe aanpak bibliotheekbeleid" voor een wijziging in de aansturing van de bibliotheken. Deze nieuwe aanpak is een uitwerking van de kaders in het huidige coalitieakkoord en de cultuurnota 'Cultuur van U' en is afgestemd op landelijk beleid (bestuurlijke afspraken OCW, IPO en VNG van 10 april 2013 en concept nieuwe bibliotheekwet) en gemeentelijk beleid.

Doel van deze wijziging is om, naast de gezamenlijke inzet op backoffice taken, meer maatwerk en vernieuwing te kunnen faciliteren. Met de nieuwe aanpak zal een groot deel van de beschikbare middelen aan de BiSC worden verstrekt, om daarmee de gezamenlijke backoffice taken en de inzet op maatwerk te coördineren. Hiernaast is apart budget beschikbaar voor ondernemerschap en innovatie. De rechtstreekse subsidiering van de SUB vervalt hiermee. Met het nieuwe model kiest de provincie voor meer sturing op inhoud en middelen.

Een nieuwe aanpak

In het model onderscheiden we 3 lijnen:

Lijn 1: inzet middelen ICT, transport, één provinciale pas en toegang tot provinciale collectie voor hele provincie

Uitvoering/coördinatie door BiSC.

Lijn 2: uitvraag bibliotheken en gemeenten voor vernieuwing in samenhang met de afspraken tussen OCW, IPO en VNG & inzet middelen provincie gebaseerd op uitvraag bibliotheken en gemeenten

Uitvoering/coördinatie door BiSC.

Lijn 3: inzet middelen innovatie en ondernemerschap bij bibliotheken
Uitwerking in tweede helft 2013.

- In de nieuwe aanpak blijft de provincie inzetten op wat goed gaat (gezamenlijke stelseltaken en marktpropositie incl. gezamenlijk collectiebeleid) en bieden we de mogelijkheid voor Veenendaal en Nieuwegein om te participeren.
- Door in te zetten op maatwerk en vernieuwing via een uitvraag bij bibliotheken en gemeenten maken we mogelijk dat er meer aanbod op maat georganiseerd kan worden en dat bij verschillende behoeften en belangen de provincie de regie kan nemen op de inhoud. We stimuleren dat de bibliotheken en gemeenten hun beleid goed op elkaar afstemmen. Ook stimuleren we de samenwerking tussen bibliotheken en de uitwisseling tussen gemeenten en bibliotheken onderling. Tevens regelen we hiermee de formele instemming vanuit de gemeenten voor de provinciale inzet. Ook bieden we hiermee de mogelijkheid aan Veenendaal en Nieuwegein om aan te sluiten.
- Door apart middelen in te zetten voor innovatie en ondernemerschap zorgen we voor meer maatwerk en stimuleren we de innovatie en het ondernemerschap in samenwerking met andere partijen. Hiermee wordt publiek-private samenwerking gestimuleerd en kunnen we tot efficiëntere oplossingen komen. Ook maken we het mogelijk dat Veenendaal en Nieuwegein kunnen participeren en hun kennis in kunnen brengen.
- Het nieuwe model:
 - bevordert dat bibliotheken en gemeenten hun wensen gezamenlijk helder formuleren. Door de regie hierop te nemen wordt de afstemming tussen gemeenten bevordert in samenhang met en als uitwerking van het provinciale beleid;
 - bevordert lokaal maatwerk en vernieuwing bij stads- én regiobibliotheken;
 - bevordert efficiëntie;
 - zet scherper in op vernieuwing, door ook andere partijen erbij te betrekken;
 - biedt mogelijk ook de gemeenten Veenendaal en Nieuwegein provinciale ondersteuning omdat er een nieuw platform (zoals de SUB) kan ontstaan als belangenbehartiger;
 - draagt optimaal bij aan het uitgangpunt dat iedere burger in de provincie Utrecht een soortgelijk aanbod kan krijgen;
 - geeft we ruimte aan publiek-private samenwerking.

Reacties bibliotheken en gemeenten en aanpassing voorstel

De reacties van bibliotheken en gemeenten die zijn binnengekomen naar aanleiding van de conceptnotitie hebben we zo veel mogelijk verwerkt in de definitieve notitie "Een nieuwe aanpak in bibliotheekbeleid". Het heeft niet geleid tot grote aanpassingen. Het zijn met name punten ter verduidelijking en punten met betrekking tot de aansturing van BiSC (uitwerking).

1) In het stuk is nu duidelijk verwoord dat het provinciaal collectiebeleid onder lijn 1 valt. Dit stond er eerder niet helder in en leidde tot vragen. Overigens is bibliotheek Utrecht het niet eens met deze keuze: een groot deel van deze taak is nu bij hen belegd en het is de vraag of dit in de toekomst ook zo blijft.

2) Verder hebben we aangegeven dat we weliswaar geen rechtstreekse subsidie meer verstrekken aan de SUB, maar wel belang hechten aan een platform dat optreedt als gesprekspartner en belangenbehartiger.

3) In het stuk is nu helder aangegeven dat de mogelijke toetreding van Nieuwegein en Veenendaal geen extra kosten voor de provincie met zich mee moet brengen en dat de BiSC, in samenspraak met de bibliotheken, moet uitwerken op welke wijze en onder welke inhoudelijke én financiële condities Nieuwegein en Veenendaal gebruik zouden kunnen maken van de gezamenlijke diensten.

4) Daarnaast zijn we ingegaan op de kaderbrief die we voor de BiSC gaan opstellen. Meerdere bibliotheken hebben hun zorg geuit over de aansturing en kwaliteitsbewaking van de BiSC. Wij hopen dit te ondervangen door in de kaderbrief voorwaarden mee te geven rond (horizontale) verantwoording en monitoring door bibliotheken en gemeenten.

Wijzigingen t.o.v. vastgesteld beleid cultuurnota

De nieuwe aanpak is een uitwerking van de doelen en inspanningen uit de Cultuurnota. De aanpak heeft geen invloed op het bereiken van de gestelde doelen, effecten en resultaten uit de cultuurnota. Wel is in de cultuurnota nog sprake van subsidiering van de SUB, zoals aangegeven vervalt deze subsidie. De verplichte organisatie van de regiobibliotheken in SUB-verband laten we hiermee los. Wel hechten we belang aan een platform zoals de SUB, dat voor de bibliotheken kan optreden als belangenbehartiger en gesprekspartner richting overheden en de BiSC.

Kanttekeningen

Het is mogelijk dat bibliotheken die nu taken uitvoeren onder regie van de SUB niet tevreden zijn over de keuze om als provincie rechtstreeks een partij (nu de BiSC) te subsidiëren. Een struikelblok hierin kan de uitvoering van

het gezamenlijk collectiebeleid worden, dat nu grotendeel is belegd bij Bibliotheek Utrecht. De kans is aanwezig dat bibliotheken andere keuzes willen maken dan de BiSC doet. Dit kan gevolgen hebben voor de samenwerking.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Meer innovatie, ondernemerschap en maatwerk bij bibliotheken door efficiënte en effectieve inzet van provinciale middelen.

Voor iedere burger optimale toegang tot collectie.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties. De nieuwe aanpak bibliotheekbeleid behelst een verschuiving in de middelen: de directe subsidie aan de SUB vervalt, BiSC krijgt de taak de coördinatie van lijn 1 en 2 uit te voeren.

Vervolgprocedure/voortgang

Conform lijn 2 halen we vragen, ideeën en behoeften op bij bibliotheken en gemeenten. De deadline voor deze uitvraag is 15 juli 2013. Na bespreking in uw commissie zullen we de resultaten van de uitvraag verwerken we in de kaderbrief, die we voor 15 september verzenden aan BiSC ten behoeve van de subsidieaanvraag 2014. Na de zomer wordt gestart met de uitwerking van lijn 3. Vanaf 1 januari 2014 treedt het nieuwe model in werking.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie

Kennis te nemen van deze brief.

Kennis te nemen van de notitie "Een nieuwe aanpak in bibliotheekbeleid".

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,